

MAŠK LIETUVA

NR. 41

MŪSU KAINOS
atatinka mūsų

PAGAMINTU
BATU tikrai
vertei

Neleiskite savęs apgauti išviršine išvaizda.
Mūsų įmonė žinoma visame krašte, visados
pateikia vertingus gaminius.

Aukšta kokybė
Didelis patvarumas
Gera išvaizda

CALÇADO JONAS

JONAS VIGELIS

FAB. RUA S. CAETANO, 862 - 809 - TEL. 9-4682

LOJA: AV. ZELINA, 73

DVISAVAITINIS LIETUVIŠKOS MINTIES LAIKRAŠTIS

Revista Litwana

NOSSA LITUANIA

Diretor Proprietário Responsável:
DR. JOSÉ FERREIRA CARRATO

ADRESAS:

REDAKCIJA IR ADMINISTRACIJA:

RUA VENDA NOVA, 116 - VILA ZELINA
SÃO PAULO

KORESPONDENCIJAI:

CAIXA POSTAL 371 - SÃO PAULO

KAINA: BRAZILIOJE: METAMS CR. \$ 75,00

PUSEI METU CR. \$ 38,00

KITUOSE KRASTUOSE: DOL. \$ 5

ATSKIRO NR. KAINA: CR. \$ 3,00

Siuvykla VILNIUS

SAVININKAS JUOZAS KARPAVICIUS

VYRU IR MOTERU DRABUZIAI
SPECIALUS PATARNAVIMAS
PRIEINAMOS KAINOS

AV. DUQUE DE CAXIAS, 237 - SÃO PAULO

D Ē M E S I O

Nekurie "M. L." skaitytojai ir bendradarbiai, siųsdami korespondenciją "M. L." Redakcijai ar Administracijai, nesinaudoja mūsų pašto dėžute 371, bet gatvės adresu.

Norime atkreipti dėmesį, kad ateityje prašome žymėti tik pašto dėžutės 371 Nr., nes "M. L." Red. ir A. ribose paštas adresatams nepristatomas.

VIENINTELIAI ATSTOVAI
GARSIOJO VANDENS
L I N D O Y A

ALAUŠ VARYKLOS COLUMBIA S/A.

GAMINIŲ PLATINTOJAI

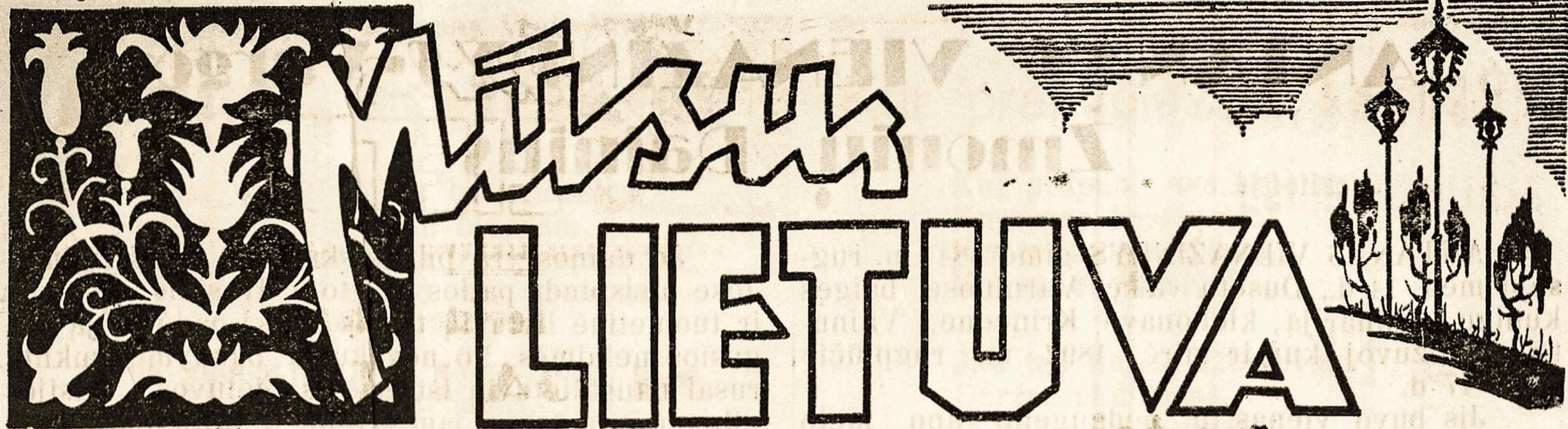
IRMŪS CARRIERI

Lindoya vanduo yra senai žinomas gėrimas, kurio puikų veikimą į žmogaus sveikatą jau visi yra vienbalsiai pripažinę.

Pabandykite, įsitikinkite ir visados naudokite!

RUA DINO BUENO, 795 a 835
TELEFONES: 51-4019 e 51-2223

Caixa Postal, 3967
SÃO PAULO

DVISAVAITINIS LIETUVIŠKOS MINTIES LAIKRAŠTIS

1949 (II m.)

São Paulo (Brasil) Liepos 23 d. (Julho)

Nr. 15 (41)

Komunistu Ekskomunikos Aktas

Šių metų birželio mėn. 30 d. Vatikane Šventųjų Apeigų Kongregacija padarė sprendimą pasmerkiantį komunizmo materialistinį ir prieškrikščioniškąjį mokslą, kurio pasekėjai negali priklausyti R. Katalikų Bažnyčiai. Šį sprendimą dekretu formoje Šv. Tėvas patvirtino ta pat dieną ir vėliau, liepos mėn. 13 d., davė įsakymą paskelbti Šv. Sosto aktų leidinyje. Dekrete yra pasakyta: «Tikintieji krikščionys, kurie išpažįsta komunistų materialistinį ir prieškrikščionišką mokslą, o pirmoje vietoje tie, kurie jį gina, savime įpuola į apostaziją (atskilimą) ir bus ekskomunikuoti».

Minimu dekretu, pagal kurį yra uždedama bendra ekskomunikos bausmė visiems pasaulio katalikams, kurie išpažįsta arba gina komunizmo bedieviškąjį mokslą, R. Katalikų Bažnyčia paskelbė sprendimą, kuris yra ypatingos reikšmės katalikų pasauliui dėl pritaikymo aukščiausios Bažnyčios bausmės — ekskomunikos — arba viešo išskyrimo iš Bažnyčios narių tarpo.

Šis dekretas yra nemažesnės svarbos ir toli siekiančių pasekmių taip pat ir pačiam komunizmo mokslui ir visai komunizmo nuožmėjimui kovai prieš religiją ir krikščioniškos moralės dėsnius, kurią šiandieną diriguoja Maskva pagal vieną planą visuose pasaulio kraštuose ir ypač tose valstybėse, kurios pateko į sovietų okupaciją ir atsidūrė už «geležinės uždangos» ribų.

Bažnyčia visu aiškumu ir griežtumu tarė galutiną žodį, kad katalikai negali būti kartu ir komunistai, arba kitais žodžiais betariant, «negalite tarnauti vienu laiku dvieme ponams — ir Dievui ir mamonai.»

Nevieną jau kartą vyskupai per ganytojiškus laiškus ir popiežiai savo enciklose yra pasmerkę komunizmo bedieviškąjį mokslą. Šiandien betgi Bažnyčia taiko ir automatišką ekskomuniką prieš savo narius, kurie remtų komunizmą.

Tokių ypatingai griežtų priemonių Bažnyčia griebsi kaip tik tuo laiku, kad katalikybės persekiojimas tuose kraštuose, kur rusų kareivis įžengė koją, yra vykdomas, pagal vieną tiesioginį Maskvos planą — pakirsti religijos židinius, pirmiausia atskiriant tikinčiuosius nuo savų ganytojų ir svarbiausia nuo Romos ir matomojo Bažnyčios viršininko — Šv. Tėvo.

Šiandien svarbiausieji kovos veiksmai prieš Katalikų Bažnyčią vyksta Čekoslovakijoje, ir visas pasaulis stebisi ir gėrasi arkivyskupo Bera- no ryžtu ir pasiaukojimu už savo avis. Pagrindiniai komunistinės kovos būdai prieš religiją, ypač katalikiškuose kraštuose, kaip kad dabar įvykiai Čekoslovakijoje parodo, nėra nukreipti tiesiog prieš religiją, bet prieš Bažnyčios vyriausybę. Komunistas vyriausybės ministeris netik kad neskelbia komunistinių teorijų apie Dievą, betgi dar dalyvauja maldininkų procesijoje ir sako prakalbą «religijos laisvei ginti.» Visas komunistų kovos tikslas atskirti tikinčiuosius nuo popiežiaus; tam tikslui dabar rengiamas Čekoslovakijos Bažnyčios nacionalizacijos projektas, pagal kurį popiežiaus vietą užimtų pati komunistų vyriausybė.

Panašiu keliu eina ir kiti komunistų vadai laisvuose kraštuose, kaip antai, Italijoje, Prancūzijoje, kur skelbiama vad. «ištiestos rankos» politika visiems katalikams stoti į partiją, kadangi partija kovojanti tik dėl socialinės santvarkos pagerinimo ir ne prieš religiją. Tuo būdu stengiamasi nuraminti tikinčiųjų sąžinę melu arba rafinuotu nutylėjimu ir teisybės iškreipimu, kai Markso filosofinis mokslas nieko kito ir nesiekia kaip tik išnaikinti religiją ir kovoti prieš Bažnyčią. Šis mokslas yra vadinamas materialinis, kadangi jis pripažįsta tik medžiagą ir gamtos dėsnius, pagal kuriuos vyksta ir žmonių gyvenimas visuomenėje. Religija, Dievas, žmo-

ANTANAS VIENAŽINDYS-VARGO

Žmonių Dainius

ANTANAS VIENAŽINDYS gimė 1841 m. rugsėjo mėn. 14 d., Dusetų valsč. Varniuose baigęs kunigų seminariją, klebonavo Krinčone, Vainute ir Laižuvoj, kur ir mirė 1892 m. rugpiūčio mėn. 17 d.

Jis buvo vienas tų nedaugelio ano meto šviesuolių, kurie kėlė tautinį lietuvių susipratimą. Būdamas kunigu turėjo progos su žmonėmis artimus ryšius palaikyti. Dėl savo švelnaus būdo, jautrios sielos, gražaus balso buvo visų mėgiamas.

Tautinį susipratimą žadino per liaudies dainas. Lankydamasis įvairiomis progomis kaimuose, kur tik susirinkdavo didesnis būrys žmonių, tuoj ten ir suskambėdavo lietuviška daina.

Turėdamas poetinių gabumų, gerai pažindamas liaudies dvasią, rašė dainų, kurias pats tuč tuojau paskleisdavo žmonių tarpe. Jų forma labai artima liaudies dainoms. Sunku būdavo atskirti, kuri yra liaudies daina ir kuri yra A. Vienažindžio parašyta. Viso jų yra parašęs apie 40.

Jo dainos yra pilnos skausmo, nusivylimo. Jose atsispindi paties rašytojo dvasinis pasaulis ir tuometinė lietuvių tautos sunkj padėtis, ją slėgusios nelaimės. Po nevykusių bandymų sukilti, rusai daug lietuvių ištrėmė iš Lietuvos, Rusijos gilumon. Jų tarpe jam artimų ir brangių asmenų, prie kurių jis buvo prisirišęs.

Ištremtųjų vieton buvo atsiųsti rusai, barzdylos, kaip poetas sako. Žinant šitas gyvenimo aplinkybes, nesunku bus suprasti ir tą liūdną gaidą, tai gilus nusiminimas, net abejingumas gyvenimui, jam viskas «vis tiek pat», kuris nuspalvina gaudžia spalva visą jo kūrybą.

Lietuvių literatūros istorijoje A. Vienažindys yra stipriausias ir ryškiausias sentimentalizmo atstovas.

Skaitytojas skaitydamas «Sudiev kvietkeli» ir «Kur prapuolė tas kelelis?», matys, kaip giliai rašytojas išgyveno. Šis privalumas kūrėjui poetui yra būtinas, savo pasaulio tragizmą ir tėvynės nelaimes išreikšti.

gaus nemirtingoji siela ir krikščioniškojo teisingumo bei moralės taisyklės yra sukurtos per šimtmečius išnaudotojų klasės galvose, kad pateisintų esamą visuomenės santvarką ir nuslopintų išnaudojamųjų masių revoliucinius jausmus. Dėl to nėra jokio dieviško teisingumo, bet tik revoliucinis teisingumas, kuris remiasi naudos, interesų apskaičiavimais tųjų, kurie nori nuversti esamąją santvarką. Todėl visi veiksmai yra geri ir teisingi, jei tik jie tarnauja ir yra naudingi vesti ir gilinti vadinamąją klasių kovą, kurios tikslas yra sunaikinti priešingąją klasę. Tai kovai vesti yra visi nereikalingi bet kokie Dievo patarimai ar nurodymai. Todėl visai ir suprantama, kad religija savaime pasidaro svarbiausias komunistinės filosofijos priešas, kuriai tebetaikomas žinomas Lenino posakis, kad religija esanti masių opiumas. Kaip tik dėl šio absoliutiško priešingo ieodlogijos supratimo naujasis Bažnyčios dekretas ir įsako, kad katalikai privalo arba pasilikti prie Bažnyčios, arba yra ekskomunikuojami ir išmetami iš Bažnyčios sąjungos, jei

(Nukelta į 9 puslapį)

Sudiev, kvietkeli**Kur prapuolė tas kelelis?**

Šudiev, kvietkeli, tu brangiausias:
Sudiev, ir laimė man biednam,
Matau — paskyrė taip Aukščiausias,
Jog vargt ant svietai reik vienam. . .

Stai diena jau ir ta adyna,
Kurioj man reikia atsiskirt, —
Oi, širdis alpsta. . . Dievas žino,
Kaip reiks gyvent ir kur numirt!

Ir dilgė ne visur žaliuoja,
Saka be ramos neprigis,
Ir medis pakirstas svyruoja, —
Kaip mano širdis bepagis!

Aušra man nepriduos skaistumo,
Nei ramus vėjas nuramins.
Nei saulė neatneš linksmumo,
Nei tamsi naktis užmigdys.

Kaip gaili rasa skalsiai krinta,
Taip mano ašaros riedės,
Jau gailėstis man širdį kremta,
O kas kentėti man padės!

Neg tik berželis svyruonėlis
Per amžius verkdams man' supras,
Neg tik prakalbina tas paukštelis,
Kurs savo lizdo nebatras.

Kas dieną ašarų man pietus
Atneš nelaimių debesis. . .
Nors kryžiai kris kaip smarkus lietus,
Bet meilės tik nebužgesys

Mylėjau tave ir mylėsiu,
Koi mane žemėmis užkas,
Sparnuotoms mintimis atlėksiu,
Ir svietai gale širdis ras.

Ir tavęs niekur neužmiršiu,
Jog dūšia mano čia paliks,
Tegul iš meilės ir numirsiu —
Mirtis dėl meilės Dievui tiks.

Kur prapuolė tas kelelis,
Kurs pro kryžių ėjo?
Kur paliko ta seselė,
Kur mane mylėjo?

Jau tas kelias užtvertas,
Daržas padarytas,
Ir daug ašarų išgerta,
Sesuo išvaryta. . .

Eisiu, eisiu tuos namelius,
Kur ana gyveno —
Pažiūrėsiu, be nerasiu
Jos brolių bent vieną.

O gal gyvą dar tebrasiu
Sėną motinėle,
Kur norint kiek paguos man',
Pasakys dukrelė.

Ir nuėjau per laukelius,
Pro žalias gireles,
Dūsaudamas, vaitodamas,
Liedams ašarėles. . .

Oi nelaimė, ką aš matau?
Širdį ver kaip yla:
Numylėtojų mano vietoj
Gyvena barzdyla.

Nebėr jos brolio nė vieno:
Visi išvaryti.
Ir senutei motinėlei
Vartai uždaryti. . .

Oi, motute motinėle,
Kur tavo dukrelė?
Gal kukuoja ten Samaroj
Kaipo gegužėlė.

Oi, Dievuliau! kad galėčiau
Kaip paukščiai skraidyti,
Lėkčiau per dienas nakteles
Meilės aplankyti. . .

APIE GALINGĄ KATINĄ

PASAKA

Toli tarp girių gyveno miško sargas Jokūbas. Jis turėjo trobą su žmona Kristina, penkis vaikus ir katiną Kniauklį. Netrūko jo kieme ir kitokių gyvulių bei paukščių, bet įžiausias jų tarpe buvo katinas: juodas jisai buvo kaip smaila, baltomis letenomis ir tokia pat žvaigžde ant krūtinės.

— Tai mūsų Kniauklio gražumėlis! — kalbėjo girininko žmona. — Antro tokio visoj žemėj nerasi.

Pamaščius valandėlę ji pridūrė:

— Jisai ir žiurkę papiautų.

Kristina pakėlė katiną iš pelenų, kur jisai snūduriavo ir pūravo, nupurčiusi-pasisodino į sterblę ir glostė jo keterą. Kniauklys murkė ir pūtėsi šiaušdamasis. Paskui, nušokęs, jis vaikščiojo skersai ir išilgai po aslą, o jo kailiukas mainės ir žvilgėjo sulig kiekvienu žingsniu. Galop jis išbėgo į kiemą ir ėmė nagais braižyti svirtį.

Ant rentinio nutūpė žvirblis ir sučirškė:

— Ar ką pjausi, jei taip galandi?

Iš pradžių katinas dėjosi nenugirdęs: šnekėsis jis tau su visais tauškalais!

Žvirblis nenustygo ir vis rizgo:

— Mano vaikučių tai jau nepasieksi. Jie taip aukštai po sparų, kad tau galva susisuktų, ir nukristum į šalinę, jei bandytum šliaužti prie mano lizdo.

Kniauklys liovės braižėsis ir pasakė:

— Terliosis kas ten su tavo žvirbliapalaidiais. Manęs laukia didesni darbai — eisiu žiurkės pjauti! Ji per naktis brazda ant aukšto, pradėdė lašinių paltį kamine ir neduoda man miegoti.

Žvirblis, tai išgirdęs, tik purptelėjo ir jau stygavojo ant stogo:

— Žiurke, žiurke, tave katinas žada sudraskyti.

— Vograuk nevogravas. — piktai atsiliepė žiurkė nuo lubų. — Bent kartą savo snapą sučiauptum!

Nors ji šnekėjo šiurkščiai, vienok ją nusišluostė išgąstais. Kiek palindėjęs spaliuose ir apsimąščiusi, ji išnirė iš palėpės ir sąspara nusišleido ant žemės, kur pro varnalėšas spruko į girias.

Ten ji susitiko šešką, kuris suniurzgėjo:

— Ar balos dega, kad taip leki?

— Bėgtum ir tu, jei žinotum, kas tavęs laukia, — atšovė žvynė ir, nesustodama šniokštavo tolyn.

Šeškui pasidarė neramu. Jis šūktelėjo:

— Nepyk, meldžiamoji, ir pasakyk, kas gi nutiko?

Žiurkė atsitūpė ir nusišluostė prakaitą nuo snukučio.

Atsikvėpus ji prapliupo:

— Katinas, katinas!

Ir ji pravirko balsu.

Šeškas barėsi:

— Žliumki nežliumbus — jau nė gėdos neturi! Manęs tai nė liūtas nepabaidytų!

Žvynė teisinosi:

— Lengva tau šnekėti! Tas katinas toks stambus kaip kumelys. Vaikščioja sau jis po kiemą šiaušte pasišiaušęs, ir vis šaukia: «Kur ta bjaurybė žiurkė? Aš jos kaulelius sutriuškinsiu. . .»

Čia ant šakos nutūpė strazdas ir pratarė:

— Baisu kas darosi! Kniauklys tik plėšosi ir rėkia: «Duokite man tą smirdalių šešką! Aš jam parodysiu vištas pjauti. . .»

Šeškas supurkštė:

— Pleperi tu, ar nenutiksi tarškėjęs! Žiūrėsim, kaip pats čiulbėsi, man į nasrus vieną dieną pakliuvęs.

Strazdas nepaisė tų gąsdinimų ir nuplaskojo savo keliais. Iš aukštumos, pro eglių ir beržų viršūnes, jis dar matė, kaip žiurkė, nusišluostė ašaras nuo žandų, vėl leidosi bėgti ir taip, valandėlę pasvyravęs, šeškas nukuduliavo paskui ją.

Tuo tarpu katinas vaikščiojo po kiemą ir vis labiau pūtėsi: iš žvirblių buvo išgirdęs, kad ne tik žvynė, bet ir šeškas jo pabūgo. Kniauklys buvo tiek išpuikęs, jog nepaisė nei gaidžio, nei paršiuko, nei šunyčio Margiuko. Visi jie norėjo jam prisimeilinti, kaip tokiam galingam. Su Margiuku jisai pasiėlgė visai negražiai: kai šu nelis, vižgindamas uodegą ir gerindamasis, priartino pažaišti, mūsų galiūnas ėmė purkšti ir spiaudytis, o paskui atsimojęs evangtelėjo Margiukui antausį. Anas tik sucipo ir unkšdamas nubėgo į būdą.

Girininkas Jokūbas, ėjęs su šautuvu per kiemą, subarė mušeiką:

— Negražu, negražu daužytis, lyg kokiam akėptiemeniui!

— O ko jie mane kirkina, lyg nežinotų, kad aš galiu papjauti žiurkę ir šešką, lapę ir mešką.

Jis ūmai nuščiuvo. Paskutiniai žodžiai jam netyčia išspruko. Bet žvirbliai nuo visų stogų jau klegėjo ir šaukė:

— Tokių stebuklų dar nebuvo, kaip žemė žeme stovi: Kniauklys rengiasi lapę ir mešką skersti!

Katinas iširdo ir tarė:

— O ką jūs man padarysite — eisiu ir papjausiu. Tai ir bus jiems juoktis iš manęs!

Ir jis apsisukęs čėpojo į girią.

Nuo slenksčio prabilo girininko žmona:

— Katinėli burkuonėli, neprasidėk su ta lapę ir mešką: jos tave sudraskys.

Jis atsakė:

— Tai kam žvirbliai gerkles laido ant manęs!

Kristina dar šaukė jį, bet katinas jau nieko neklausė. Išdides ir susirūstinęs, jis įlindo į girių tankmę.

Iš pradžių jis dar girdėjo, kaip jį moteriškė atgal vilioja ir kaip gaidys namuose gieda. Pas-

kui tie balsai nutilo, ir jam pasidarė neramu. Mielai jis būtų grįžęs į savo pelenus ant priežados. Bet vos tik atsimindavo žvirblius, šuniuką ir vištas, tuoj pagalvodavo: «Jie tik ir laukia, dantis iškišę, kad pareičiau be niekur nieko.»

Kniauklys atsargiai žengė tarp sausų lapų ir žabų. Vienas žagarėlis trakstelėjo, ir katinui visas kailis nuėjo pagaugais.

Jis apsižvalgė, — o gal vilkas atselina ar meška smelkiasi per krūmus. . .

Ne, jokio žvėries nebuvo tarp medžių, — nei lapės, nei lūšies, nei žebenkšties. Tik voveris šokinėjo iš ažuolo į ažuolą, ir skynymu prasklendė vanagas.

Katinui darėsi nykliau ir nykliau. Štai, rodos, pakrūmėje sukriuksės šernas, iš pušies liuoktelės lūšis arba ims ir pliumptelės ant tavęs pelėda.

Spūdindamas tarp alksnių ir jovarų, katinas nė pats neapsižiūrėjo, kaip ėmė kniaukti — gailiu ir drebančiu balsu. Taip besigraudendamas, jis atčėpojo netoli tos girių pievutės, kur šeškas ir žiurkė buvo sustoję atsipūsti.

Jie išgirdo Kniauklio šauksmą ir tarė:

— Tai pašėlimas! Net vidury miškų jisai mus gainioja.

Ilgiau negaišdami, jiedu nupūškavo tolyn ir po kiek laiko pataikė ant lapės. Ji patenkinta šildėsi avietyne prieš saulutę, nes ką tik su savo vaikais buvo surijusi teterviną.

Šeškas sušvokštė jai:

— Lape, lape, bėki su mumis, arba kitaip žūsi!

Toji atsiliepė:

— Dar toks negimė ir negims, kuris mane išgašdintų.

Sunkiai dvesuodama, prašneko žvynė:

— Katinas Kniauklys mus vejasi ir visus išskers, jei tik nepaspruksim.

Lapė tyčiojosi:

— Na, ir vėplos judu — radot prieš ką drebėti! Aš tai jau nieko nebijau, net ir didžiausio briedžio.

Šeškas atšovė jai:

— Aš pats aną dieną mačiau, kaip skuodei nuo šunų, pabrukusi uodegą.

Dabar įsiterpė žiurkė:

— Ana, jau atdrumba tas griau medis! Lekiam iš čia!

Taip žvynė pasakė apie katiną ir įlindo į krūmus. Šeškas lapatojo paskui ją.

Gerą galą pasivarę, abu jie sustiro iš baimės: kažkas buvo juos prisiginęs ir šniokštavo jiems prie pat kulnų. Jiedu užsimerkė laukdami, kada ims ir suleis katinas dantis į jų sprandus.

— Pamąsčiau, kad judviems bus baisu garioje — esate nedidukai, ir vanagas gali judu užkapoti. Aš jus apsaugosiu.

Buvo tai lapės balsas. Ji, meilikaudama, vizgino uodegą ir dėjos silpnųjų užtarėja.

Nūn visi trys skuodė per miškus ir nesus-tojo, kol išvydo labai aukštą liepą, kuri žydėjo ir dūzgė nuo bičių. Pačioje viršūnėje kriošėjo meška ir ruošėsi kopinėti medų iš drevės. Ant šakų pasitursinus, ji pro skylę ikišo leteną ir graibstėsi korio. Vieną išrovusi, štai jinai, sėdėdama aukščiau visų medžių, laižė medų ir smaguriavo, gi bitės zvimbė aplinkui ir gylė gau-ruotą jos snukį.

Taip besmailižiaudama, meška iš savo sos-

to išvydo žiurkę, šešką ir lapę, bėgančius be kvapo ir griuvinėjančius ant šiekštų. Kai anie trys prisiartino prie liepos, jinai atsišaukė iš savo viršūnės:

— Ko taip strimgalviais nešdinatės — bene kas užpuolė?

Žvynė, šeškas ir lapė sustojo ir pakėlė šnipus aukštyn. Pamatę aną kerplėšą liepoje, visi trys jie aimanavo:

— Katinas, katinas!

Meška pasitvarsė nuo šlaunies ant šlaunies, nurijo paskutinį medų ir kvošė iš lėto:

— Ką jis padarė?

Lapė tarė:

— Lauksi, iki padarys! Katinas mus vejasi ir nori mūsų žarnas paleisti.

— O didelis jis kaip veršis, -- krūpčiojo žiurkė.

— Kai bėga, tai krūmai traška po jo kojomis, -- prisidėjo ir šeškas.

Ir jie šaukė vienas už kito:

— Jo nagai kaip peiliai.

— Jo dantys kaip jiešmai.

— Tai katinų katinas, pikčiausias iš visų.

Meška pasirusino viršūnėje ir prašneko:

— Vėjas nuneša jūsų balsus, ir man nelabai girdėti, ką jūs ten svygnojate. Aš pasliuksiu artyn.

Ji subraškėjo ir rioglinosi šaka nuo šakos. Kai buvo netoli žemės, vienas žagaras neatlaikė ir triokstelėjo. Žvėris tik susisuko kúlvarčiais ir šlumstelėjo tenai, kur anų trijų begūnų vėpsota.

Meška visai priplojo žiurkę su šešku, o lapei tik uodegą užkrito. Sioji, ištrūkusi, movė į savo urvą, dantį grieždama ant visų lokių ir katinų. Bet ligi šiolei niekas nepatyrė, kas toliau nutiko žvynei su šešku: ar jiedu likosi prie žemės priplakti, ar atsigaivelioję kur po sankrytomis sulindo ir savo žaizdas slaugė.

Atitokusi, meška apsigrabinėjo, ar kuris šonkaulis nelūžo. Ji dar nesurojo apsičiupinėti, kai krūmai sutraškėjo, lyg per juos smelktųsi labai drūtas žvėris. Jai išsyk dingtelėjo, kad tai būsią anas katinas galiūnas. Nors nebijojo, bet dėl visa ko ji pasitraukė į savo irštą tarp eglių. Ten ji vėl apsigaudė šonkaulius ir apsidžiaugė, kad visi buvo sveiki. Patenkinta, kad tik poroj vietų apsidraskė, ji susirangė savo kinyje pamiegoti. Prieš užsnūsdama, ji apsilaižė, ir šnipas buvo toks saldus. . .

O per krūmus ten brovėsi trys girių vagys. Kokias varsnas paėjęję, rado jie Kniauklį. Jis buvo įklimpęs liūne, iš kurio negalėjo išbristi. Įstrigęs tarp maurų ir šaknų, katinas graudžiai miaukė, visas purvinas. Vanduo po jo vis labiau burbuliavo, ir jau siekė žvaigždę ant jo krūtinės.

Tarė vienas vagis, dar jaunas vaikigalis:

— Koks suskretęs kačiūkštis!

— Paukštelėsiu jam kirviu, ir bus baigta, -- suniurzgė antras, biauriai perkirstu žandu vyras.

Trečiasis, plonas kaip pyplys, stygavojo:

— Matai, savo kniaukimu jis dar prišauks girininką. Duok jam kirviapente.

Kreivasnukis jau užsimojo ir buvo besmogiąs, kai jaunius sušuko:

— Ką aš matau! Luktelėk, broliuk!

Jis ištraukė katiną iš pelkės ir apvartė jį iš visų pusių.

— Ar aš nesakiau -- jis bumbėjo sau vienas panosėj, -- man seniai tokio reikėjo.

— Dobilėli tu mano, neapžlibk bespokso-damas, lyg į aukso kamuolį. Mudviem čia katinas kaip katinas, tik dumblais apžėles.

— Judu gal spangi, kad neįspitriojate! -- gynėsi jaunasis.

— Deimantą rado! -- krykštė anie ir alkūnėmis niuksėjosi vienas antrą.

Jaunius nepaisė jų klegėjimo ir niurnėjo sau:

— Juodas kaip degutas, o letenos baltos. Ir dar žvaigždė!

Anie du kirkinos:

— Pasikabink tą žvaigždę sau ant kaktos, -- ji švies tau, kai eisi vogti.

— Nuo šiolei aš jau nevogsiu, -- atsakė jauniklis. — Mano moša geba raganauti. Tokį katiną reikia vidunaktį pavožti po puodu ant skruzdėlyno. Kai skruzdėlės jį suės, reikia paimti kaulus ir užkasti į žemę. Tada bus matyti, kur pinigai dega. Brolyčiai, aš nuo dabar ant muštinių krūvos vartysiuosi, lašinius žliaugsiu ir kasdien būsiu girtas.

— Sapalioja, lyg apdujęs, — numojo kreivažandis. — Verčiau šokam prie medžių. Jus pardavus, tikrai mums kišeniai pliū nuo pinigų.

— Gerai šneki, -- pritarė plonasis vagis. -- Na, ir tu, dobilėli, nespoksok dykai į savo katiną ir šok prie anos pušies.

Jaunasis įbruko katiną į maišą ir pakabino ant šakos. Kniauklys tenai kutojo pašiurpęs, ir drebulys jį kiaurai nusmelkdavo, kai tik atsimindavo skruzdėles.

Vagys, rékaudami ir keikdami, kirto medžius. Jie dirbo taip smarkiai, kad skiedros tiško į visas puses, ir viena jų pataikė apuokui į snapą ažuole. Jie išilo, ir kreivažandžiui išpampo randas ant veido. Plonasis, prieš smogdamas, pritūpdavo ir paskui, stryktelėjęs, sukyburiodavo ore ir trenkdavo kirviu, net žegtelėdamas. Jaunasis gi vis dėbčiojo į maišą, kad jam kas nenudžiautų katino.

Taip bekertant, juos užklupo girių sargas Jokūbas, kuris buvo išėjęs katino jieškoti.

Atstotęs šautuvą, suriko Jokūbas:

— Meskite kirvius ir rinkitės mirtį! Aš jums parodysiu medžius vogti.

— Nežudyk, nežudyk! -- sukliko anie trys iškėlę rankas.

— Nenukaut, nenukaut manęs! -- maldavo kreivažandis. -- Aš tau pavogsiu eikliausią žirgą iš karaliaus arklidės, ir tu galėsi kaip ponas jodinėti po girias.

— Palik mane gyvą! -- šaukė plonasis. -- Aš tau nukniauksiu generolo šautuvą, kuriuo per septynias mylias nušausi žvirblį nuo bažnyčios bokšto.

— O ką tu padarysi? -- girininkas paklausė jaunyklio, kuris tylėjo.

Anas atsakė:

— Aš moku tris daktas. Galiu pro kamina įlįsti ir skilandžius išvogti. Paskui galiu ožka šokio išmokyti ir galop sugebu vamzdžiu padūduoti.

Tarė Jokūbas:

— To neužtenka jums išsipirkti.

Ir jis atlaužė gaiduką.

— Pasigailėk, pasigailėk! -- spiege vagis ir puolė ant kelių.

Jaunius dar susgribo:

— Aš tau dovanosiu juodą katiną, kuris turi baltas kojytes.

Girių sargas sušuko:

— Tai tu, skarmaliau, būsi pavogęs Kniauklį! O mano žmona Kristina dėl jo rauda ir plaukus raujasi. Aš tave sutraiškysiu kaip erkę.

Jaunasis atsakė, truputį atsikvošėjęs:

— Rūpi man tavo katinas! Negalvok, kad mes jau tokie prasti vagišiai! Tavo Kniauklį radau liūne ir ištraukiau.

Atsiliepė girininkas:

— Tu esi mano draugas brangiausias! Sakyk, kur katinėlis. Negaliu ilgiau ištvirti -- dar mano žmona užsiverks!

— Pirmiau pažadėk, kad mūsų nsnukausi ir gyvus paleisi, -- dūrėjosi jauniklis.

Jokūbas davė žodį. Tada anas vagis nukabino maišą, iškratė katiną ir paklausė:

— Ar tas?

— Kaipgi, tai mūsų Kniauklys, branguolėlis. Ai, džiaugsis Kristinėle. . .

Taip kalbėdamas, girių sargas pritūpė ir paglostė savo katiną, kuris atgavo kiek drąsos ir pakūprino nugarą.

Jokūbas, kiekvienam už bausmę spyręs į blauzdas, paleido vagis, įgraudinęs, kad daugiau jie čia kojos nekeltų.

Užsidėjęs šautuvą ant peties, jis pasuko namoliai. Katinas bėgo pirma jo, aukštai iškėlęs uodegą.

Grįžo jie laimingai ir rado sargo žmoną ant slenksčio, ašarose paplūdusią. Ji nutvėrė Kniauklį, pasitūpdė į sterblę, glostė jį ir sykiu ulbijo, kam pabėgęs ir kiek širdies jai uždavęs.

Tą vakarą Jokūbo troboje buvo daug triukšmo. Džiaugėsi sargas, džiaugėsi sargienė, džiaugėsi ir sargučiai. Kai visi apsimalšino ir sugulė, į pelenus ant priežados įlindo ir katinas Kniauklys.

Daugiau jau niekados jisai nesileido į miškus. Jis tik vaikščiojo aplink namus, braižė nagus į sąsparas ir šildėsi saulės atokaitoje.

Tačiau garsas apie jį nežuvo. Ligi šios dienos Medžionės girioj tarp lapių, vilkų, barsukų ir šernų eina gandas apie galingą katiną Kniauklį, kuris net pačią mešką buvo priepuolin įvareš.

Komunistu Ekskomunikos Aktas

(Atkelta iš 4 puslapio)

jie remtų komunizmą, kuris nepripažįsta jokių dvasios pradų, o tik pliką jėgos ir prievartos panaudojimą paremtą išnaudojamųjų klasių naudos interesais.

Komunizmo skelbiama materialistinė ir ateistinė ideologija netik kad griauja katalikų bendruomenės išpažįstamus Dievo principus ir dorovės taisykles, bet taip pat yra diametraliai priešinga ir visai krikščioniškai Vakarų pasaulio dvasinei kultūrai ir jos religijos ir žmogaus laisvės idealams. Dėl šios priežasties šalia politinės kovos, kuri vyksta visame pasaulyje prieš Rusijos užgrobimo ir kitų tautų pavergimo užmačias, vis labiau ryškėja ir kuriasi bendra visų tautų, išpažįstančių Dievą, kova prieš komunizmo ideologiją, kuri šiandieną jau netik skelbiamomis idejomis, bet rusų durtuvų pagelba kruvinomis aukomis žaidžia visos eilės pavergtųjų tautų gyvenimą, prievarta stengdamasi išplėsti iš žmonių sąmonės supratimą visa to, kas yra šventa, ir naikindama ištisus milijonus naujųjų Maskvos vergų kelti Rusijos galybę, kasant naujus kanalus ir statant naujus miestus ir fabrikus neapgyvendintose Sibiro platybėse.

Į šią ideologinę kovą jungiasi netik krikščioniškieji kraštai, bet ir nekrikščioniškieji, kurie pripažįsta bendruosius Vakarų dvasinės kultūros principus. Tuo metu, kai Bažnyčia pradedą, galima sakyti, kovos fazę prieš komunizmo bedievybę dvasinėje srityje, su Vatikanu užmezga diplomatinis santykius valstybės, kaip tai Indija, Libanas, Egiptas, kurios niekad nepaliekė ryšių su Roma, kadangi jų gyventojų dauguma yra nekrikščionys. Tas santykių užmezgimas įrodo, kad ir šieji kraštai jungiasi į dvasinę sąjungą už religijos laisvės išlaikymą. Akredituotieji atstovai pabrėžė šį savo vyriausybės nusistatymą ir nurodė, kad kova už religijos laisvę mūsų dienų sąlygomis yra įgavusi tokios reikšmės, kad nebegalinti pasilikti vien tik Bažnyčios rūpesčiu.

Mūsų lietuvių tautai komunizmas atnešė tautinį pavergimą be pavyzdžio mūsų tautos istorijoje. Mes neprarandame vilties ir tikime mūsų tautos prisikėlimu laisvam gyvenimui, kadangi pažįstame mūsų tautos per šimtmečius užgrūdintą tautinį atsparumą ir mūsų gyvybės gajumą. Nereiktų daug pabrėžti mūsų priešiškojo nusistatymo prieš mūsų tėvynės pavergėją, — per daug jau yra skaudžios žaizdos, kurias mes patyrėme ir tebepatiriame. Jei kas nors bandė tvirtinti, kad galima suderinti du dalykus: būti geru lietuviu ir komunistu, tai šią pažiūrą geras lietuvis ir katalikas ir nekatalikas. tautiškai galvodamas, atmeta, kadangi ji reiškia nieko daugiau, kaip savo tėvynės išdavimą Maskvos vergystei.

Didžiąją mūsų tautos dalį sudaro katalikų tikėjimo žmonės, ir mus kaip katalikus taip lygiu griežtumu paliečia naujasis Bažnyčios patvarkymas. Uždėtos Bažnyčios sankcijos nepalieka vietos komunistinio nusistatymo asmeniui

PARYŽIAUS LIETUVIAI

(Laiškas iš Paryžiaus spec. «Mūsų Lietuvai»)

Paryžius, tai gana senas miestas, kur III šimtmečiu būta miestelio «Loutesse» vardu. Ilgainiui kurtas ir išaugo į didmiestį Vakarų Europoje.

Apstu įvairių senovės paminklų, muziejų ir meno galerijų. Per abu karus Paryžius veik nepaliestas — leidžia tarpt kultūriniam gyvenimui bei įvairioms mokslo institucijoms. Tad skaitlingai lankomas užsienio studentų ir turistų, iš visų kraštų ir įvairių spalvų.

Keturių milijonų gyventojų mieste sutinkamas trispalvio ženkliuko savininkas — lietuvis.

Paryžius mėgiamas ir diplomatų, politikų, jei ne «takos» tikslu, tai dėl visai neblogo prancūziško vyno ir šampano. Kurį laiką čia stovylavo gen. Eisenhower, Kravčenko ir . . . Kremliaus gen. Rudenko. Pastarasis tiek prilakė prancūziško vyno, jog buvo iškviestas Maskvon pagiroim. . .

Pirmieji lietuviai atvyko po 1863 m. baudžiauninkų sukilimo. Kilus I-jam pasauliniam karui lietuviškai kalbančių būta virš 10. Vėliau, neskaitant pasiuntinybės narių, — vis daugiau atvykdavo lietuvių studijoms, neleisdami išnykti «Lithuanien» vardui.

Per paskutinį karą tautiečių skaičius padidėjo, ryšyje su deportacijos darbams prie Atlanto pakraščių įtvirtinimo.

Apie šimtas jų įstojo į svetimšalių legijonus ir kariauja Indokinijoje, kiti stengiasi emigruoti nors į pasaulio galą. O dar kiti veda kietą gyvenimo kovą, siekdami mokslo. Juos galima rasti gyvenančius devinto aukšto palėpėje. verdančius tą pačią kavą po penkis kartus ir dedančius cukrų ne į stiklinę, bet po stiklu, lyg kokią brangenybę. Tatai labai būdinga paskutinio karo emigrantams DP. Pora «desėtkų» dirba įvairiose pramonės įmonėse. Jų kasdieninė duona gal kiek riebesnė kaip studentų, tačiau į juos šnairai žiūri komunistai ir spaudžia darbavai. Atrodo, jog prancūzai šovinizmo prieš svetimšalius bus išmoke pas vokiečius.

Yra keli buvę žymūs valstybės pareigūnai, profesoriai, menininkai, teisininkai, istorikai ir žurnalistai. Dažniausiai matomas «Kolonijos Dėdė» — dr. Bačkys, jo žmona, — neleisdami užsnūsti vienintėliai organizacijai — «Lietuvių Šalpos Draugijai», pulk. Lanskaronskis, inž. Stankevičius, Tėvai Jėzuitai — Kubilius ir Luima, kurie sekmadieniais laiko lietuviškas pamaldas.

Kažinkur pasislėpęs dirba dail. Galdikas, istorikas Gedgaudas, Navakienė ir eilė žurnalistų. Žingeidumą sukelia prakaršęs, bet dar judrus, su tipinga bočių barzda, simpatidgas senelis Varnas, kuris čia gyvena virš 30 metų, prancūzų apiplėštas, o vokiečiu sužalotas, gyvena viena viltimi — sulaukti aušros tėvynei. P. E.

pasilikti mūsų katalikų bendruomenės tarpe.

Čekoslovakijos komunistinė vyriausybė uždraudė valdžios sunkiomis bausmėmis vykdyti ekskomunikos įstatymą, bet šios priemonės negali pasiekti žmonių sąžinės. O tik sąžinė gali duoti ir duos kiekvienam tikrą atsakymą, jeigu kiltų bet kokia abejonė dėl žmogaus religinio nusistatymo.

Mažiesiems

KAIP REIKIA PASAKAS SKAITYTI

Visi — dideli ir maži — labai mėgsta pasakas. Pasakos yra labai įdomus dalykas. Ir ko jose kartais nėra! Ten sakoma ir apie baisias laumes, raganas, angelus, kipšus, ieškančius progos suvedžioti gerus žmones, ir apie tariamai kvailius žmones, parodančius kartais daugiau išminties, už protinguosius, ir apie gyvulius, kalbančius žmonių kalba, ir apie įvairius kitokius dalykus. Pasakose aprašomi kartais tokie dalykai, kurių niekuomet nebuvo ir negali būti. O vis dėlto jos yra visų mėgiamos. Pasakų skaitymas gali duoti ir mums didelės naudos. Tačiau reikia mokėti jas skaityti.

Jūs dabar būtinai norėsite sužinoti, kaip

reikia pasakas skaityti, kad būtų naudos. Nagi, štai kaip! Paimkite kokią pasakų knygą arba laikraštį, perskaitykite vieną dalyką atidžiai nuo pradžios iki galo ir pagalvokite sau, ko moko šioji pasaka. Galima užtikrinti, kad beveik kiekvienoje pasakoje rasite daug išminties. Vienos jų moko įvairių dorybių: kantrybės, darbštumo, klusnumo, artimo meilės, gailingumo ir t. t., kitos gudrumo. Trečios, juokingosios, pajuokamos neprotingų žmonių elgesį, moko vengti panašių klaidų.

Mūsų seneliai, nemokėdami rašto, sekdami savo vaikams įvairias pasakas, pamokydavo tokios gyvenimo išminties, kurios ir raštuose retai pasitaiko. Tik reikia atsidėjus sekti, reikalavoti, kokio dalyko pasaka moko, o iš pasakos skaitymo visuomet išmintingasis ras sau naudos.

Tad patys išmėginkite šitokiu būdu skaityti pasakas. Gera būtų, kad Jūs, mažieji, nesupratę kokio dalyko, išsiaiškintumėte su savo tėveliais arba pasiklaustumėte mokytojų. Jie mielai Jums šitame reikale padės ir patys paseks nuostabių pasakų.

Ž

KUO SKIRIASI ŽMOGUS NUO GYVULIU

Dvi ožkos susitiko ant siauro liepto, periesto per gilų upelį. Viena norėjo pereiti į vieną upės pusę, o kita į kitą. "Šalin!" sušuko pirmoji. — "Aš pirmutinė ant liepto užėjau, aš ir per upelį pirmutinė pereisiu!" — atkirto antroji. "Aš vyresnė, man visur turi būti pirma vieta. Šalin, aš tau sakau!" — šaukė pirmoji. Ir puolė viena kita. Jiedvi taip smarkiai susidūrė ragais, jog abi nuo liepto nukrito į vandenį.

Vėliau ant to pačio liepto susitiko du žmonės. Vienas senyvo amžiaus, o antras jaunas vyrukas. Abu skubėjo savais reikalais. "Palauk, seneli!" — sušuko jaunesnysis — "Padėsiu pereiti jums per lieptą, kad kartais nepaslystumėte ir neįkristumėte į vandenį." "Dėkui, dėkui!" — atsakė senis. Jaunesnysis palydėjo sutiktą senelį per lieptą į kitą pusę kranto ir abu patenkinti nukiutino savo keliais.

LAKŠTINGALĖLI, GRAŽUS PAUKŠTELI

Lakštingalėli, gražus paukšteli,
Kodėl nečiulbi anksti rytelį?

Ką aš čiulbėsiu anksti rytelį?
Piemens išdraskė mano lizdelį.

Piemens išdraskė mano lizdelį,
Vanags išgaudė mašus vaikelius.

Kalnais lakiojau, dauboj nakvojau,
Žilvyčio krūme lizdelį kroviau.

Pramanė mane žmonės žmoneliai,
Sakė nulesus kviečių dirvelę.

Sakė nulesus kviečių dirvelę,
Sakė pabaidžius palšus jautelius.

Nei aš nulesiau kviečių dirvelę,
Nei aš pabaidžiau palšus jautelius.

Piemens nuganė kviečių dirvelę,
Piemens pabaidė palšus jautelius.

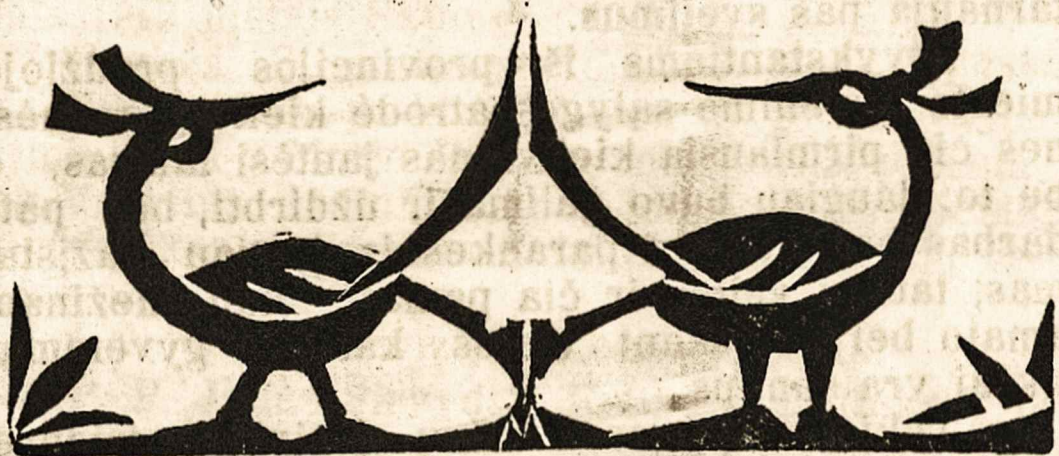
Liaudies daina.

Mada ir žąsys

— Pasakėčia —

Kartą, vienas medžiotojas pamatė laukinę žąsį. Šaudamas taip užgavo, kad tik pora uodegos plunksnelių beliko. Tokios nelaimė ištikta žąsis gėdinosi grįžti namo — juk visos draugės ją išjuoks. Vargšė pasileido bėgti kur akys veda. Po ilgos kelionės ji pateko į kitą žąsų būrį. Kilo klegesys. Visos juokėsi iš keistos svečio uodegos. Tuo pat laiku prisiartino viena vyresniųjų, apžiūrėjo atkeliavusiąją, pakraipė galvą ir pasakė: "Tegul sau juokiasi. Man atrodo, kad dviplunksnė uodega labai graži, nes aš tvirtai įsitikinusi, kad čia paskiausios mados žodis!" Tuomet ir kitos žąsys pridūrė: "Ir man, ir man atrodo, kad tokia uodega gerai tinka prie veido!" Kitą rytą jau visos jaunosios žąsys beturėjo vos po porą plunksnų uodegose. Motinoms skaudėjusios širdys raunant gražias dukterų plunksnas, bet po keletas dienų išsirovė ir jos tas nemadingas plunksneles.

Atpasakojo S. M.

ATSPEK KAS AŠ ESU ?!

1. Aukso lenta praskilo, visas svietas sukilo.
2. Vienas lieja, antras geria, trečias auga.
3. Ant šakių avilys, ant avilio kamuolys, ant kamuolio miškai, tuose miškuose šunes kiškius gauda.
4. Nei akių, nei ausų, o aklus vadžioja.
5. Nevalgo, negeria, o vis gyvas.

(Atsakymus siųsti «M. Lietuva» Redakcijon.)

Dieve, kokia šalta ziema...

(Laiškas iš Lietuvos)

Mūsų bendradarbis Paryžiuje atsiuntė laišką iš Lietuvos sek. turinio:

«Esame sveiki, nors avižinę duoną valgo» — taip rašo savo artimam giminaičiui vienas Žemaitijos ūkininkas.

Kitame laiške įdėta nuotrauka kalbanti be žodžių.

Visi šeimos nariai neatpažįstami, tai nei šešėliai, nei vaiduokliai. Daugiau panašūs į kaninius, nukankintus ir prislėgtus nežinios.

Nusitraukta kartu su naminiai gyvuliai, kokie dar paliko iš buvusio 60 ha pavyzdingo ūkio: — veršiukas, žąsis ir katinas. Pastarasis bene geriausiai atrodo, net «buržujiškai» pasipūtęs.

Viena mergaitė savo artimajam rašo:

«Dieve, kokia šalta žiema... Laukiam pavasario ir naujų vėjų, — kuomet ir tau bus linksma sugrįžti pas savuosius. Džiaugies laisve ir neliūdėk savo nelaimingo krašto!»

P. E.

LIETUVIS, PRANCŪZIJOS FILMŲ PAŽIBA

Jokūbas Šernas. (Jacques Sernas) yra prancūzų kino žvaigždė. Jis yra gimęs Kaune, liepos 30. 1925. Jo tėvas, biržietis, teisininkas, Jokūbas Šernas, liuteronų dvasiškis, yra pasirašęs Lietuvos Nepriklausomybės Deklaraciją Vilniuje, Vasario 16, 1918.

Atsiskyręs nuo pirmosios savo žmonos, išvykusios mokytojauti į Chicago, Ill., vedė antrą žmoną, kuri yra Jacques Šerno motina.

Pastaroji, Zislė, buvo žydaitė; ištekėdama už Šerno, pakeitė religiją. Jacques tėvas mirė Kaune.

Is Lietuviu S-gos Brazilijoje Gyvenimo

A. P.

Palmiu Pavésyje

Mes, lietuviai, nors ir mylime savo kraštą, bet mėgstame ir pasisvečiuoti. Todėl nenuostabu, kad visuose pasaulio kampuose sutiksi savo tautietį. Ir taip yra ne tik šiandien, bet taip buvo dar gerokai prieš pirmąjį pasaulinį karą, o praėjus pastarajam, nemažas skaičius lietuvių, sugrižę iš karo lauko ar ištrėmimo ir radę sunaikintas sodybas bei laukus paverstus apkašais, visai susviravo, nes viską reikėjo kurti ir statyti iš naujo.

Bet kuo pradėti tą sunkų atstatymo darbą?

Nors Lietuva, dėka tautinio atgimimo vadų rūpesčių ir savanorių pasiryžimo, buvo laisva ir nepriklausoma, bet jos kultūrinis ir ekonominis gyvenimas buvo sugriautas iš pamatų: žemės ūkis sunaikintas, prieškarinės žmonių ekonominės sutaupos kartu su buv. Rusijos santvarkos žlugimu žuvo, o grįžusieji kariai ir iš gilumos Rusijos tremtiniai jokių gėrybių neparsivežė -- grįžo tikri skurdžiai.

Dauguma, labiau energingų, turintieji savos žemės sklypelius, ėmėsi atstatyti karo audrų sunaikintus ūkius. Kiti gi, silpnesnės energijos, nesugebėję įsikurti tėvynėje, leidosi į platųjį pasaulį sau laimės ieškoti.

Prieškariniais laikais dauguma lietuvių rado sau prieglaudą Jungtinėse Amerikos Valstybėse, kur nemažas skaičius gana gražiai įsikūrė. Bet po pirmojo pasaulinio karo, į tą palaimintą šalį, lietuvių emigracijai durys tapo uždarytos. Tad teko keliauti kitur. Vieni sukruto keliauti į Kanadą, kiti į Afriką, bet daugiausiai leidosi į mažai lietuviams žinomas Pietų Amerikos šalis, kur, didelių šių kraštų mažai apgyventuose žemės plotuose, tikėjosi rasti savo laimę.

Tuo būdu pirmieji po I-jo pasaulinio karo lietuviai emigrantai į Pietų Amerikos kraštus, tarpe kurių ir į Braziliją, įvažiavo apie 1923 metus, o nuo 1926 metų jau prasidėjo jų atkrai masinis plūdimas. Taip, kad 1928 metais lietuvių Brazilijoje jau buvo priskaitoma iki 30.000 ir juo tolyn, juo jų skaičius nuolat didėjo. Dabartiniu metu, pagal Brazilijos oficialius davinius, lietuvių Brazilijoje laikoma 44.803

Emigravusių čia lietuvių šeima pasirodė gana įvairi, ne taip, kaip į Jungtines Amerikos Valstybes arba Kanadą, kur važiavo daugiausiai jaunimas. Čia gi vyko seniai, jauni ir vaikai. Ištisas šeimas čia gabenosi savo lėšomis Brazilijos Estadai, kaipo darbininkus laukų darbams. Tokiomis sąlygomis atvykusius mūsų tautiečius čia laukė neįprasti laukų darbai bei gyvenimo sąlygos. Tą visą našta dar sunkino ir vietos kalbos nemokėjimas. Tuo būdu mūsų ateiviai, negailestingai kepinami atogrąžų saulės

spindulių, turėjo mokytis rinkti kavą, nuimti vata, sodinti ryžius ir t. t. Žodžiu sakant, turėjo ne tik kad išmokti jiems iki šiol nemokamus, neįprastus darbus, bet dar ir laiku atlikti pavestą darbą, kad tuo būdu galima užsidirbti sau ir šeimai dėl pragyvenimo; priešingu atveju grėšė neišbrendamas skolos.

Savo gyvenimo sąlygas pagerinti — jie matė tik mieste. Todėl dauguma tik tegalvojo apie jį. Tuo būdu mūsų išeivija daugumoj susimetė į São Paulo, kur miestui smarkiai augant, taip buvo reikalingi darbininkai.

Pastaruoju metu São Paulo mieste priskaitoma apie 16,000 mūsų išeivių, Rio de Janeiro — apie 800 ir Porto Alegre — apie 300, o likusieji, išskyrus vieną kitą šeimą apsigyvenusią kuriame nors mažame miestelyje, gyvena provincijoje, versdamiesi žemės ūkiu. Dalis jų jau turi nuosavus ūkelius, o kiti gi nuomuoja arba tarnauja pas svetus.

Atvykstantiems iš provincijos pradžioje miesto gyvenimo sąlygos atrodė kiek geresnės, nes čia pirmiausia kiekvienas jautėsi laisvas, o be to; daugiau buvo galima ir uždirbti, bei pats darbas buvo labiau parankesnis, geriau pažįstamas; tačiau vėliau ir čia pamatė, kad nežinant amato bei nemokant vietos kalbos, gyvenimas tikrai yra sunkus.

Tokiose sąlygose mūsų išeiviai atsidūrę, įsitikino, kad reikia imtis žygių patiems savo gyvenimą gerinti, ir tai galima padaryti bendromis jėgomis, susijungus į organizacijas. Tad energingesnių išeivių dėka buvo imtasi organizacinio darbo.

Pirmiesiems mėginimams nepavykus, sukurti kokių nors ekonominio pobūdžio draugijų bei bendrovių, imtasi žygių steigti organizacijas kultūros ir švietimo tikslais. Tačiau pradžioje ir čia nelabai sekėsi. Bet vienoms organizacijoms pairus, ant jų griuvėsių tuoj steigėsi naujos. Tuo būdu šiandien Brazilijoje mes turime ne vieną lietuvių sambūrį.

LIETUVIŲ SAJUNGOS BRAZILIJOJE

ISIKŪRIMAS

Lietuvių Sąjunga Brazilijoje tapo įkurta 1931 metais lapkričio mėn. 3 d.

Įvykusiame steigiamajame susirinkime dalyvavo šie asmenys:

1. Lietuvos Konsulas São Paulyje p. Dr. P. Mačiulis, 2. Bendrovės «Šviesos» atstovas p. I. Gaurilius, 3. Lietuvių Klebonas p. kun. B. Sugintas, 4. Sporto S-gos «Lituania» atstovas p. Bacevičius, 5. Sporto S-gos «Lituania» atstovas p. l. Januškis, 6. Šv. Cecilijos choro atstovas p. St. Vinkauskas, 7. Lietuvių Mokyklos Mokoje atstovė p-lė Valiukevičiūtė, Lietuvių Mokyklos Anas-tazijoje atstovas p. L. Gaigalas, 9. Lietuvių Mo-

kyklos Bom — Retire atstovas p. A. Čemarkie-
ir 10. Feliksas Čemarka.

Susirinkimą atidarė ir jame pirmininkavo
Konsulas p. Dr. P. Mačiulis, o sekretoriavo p.
L. Gaigalas.

Susirinkusieji, išklausę Lietuvių Sąjungos
Brazilijoje įstatų projekto skaitymą, po trumpų
jų papildymų bei pakeitimų, priėmė.

Priėmus Sąjungos įstatus, steigiamasis susi-
rinkimas tuo buvo ir baigtas. Valdybos gi rinki-
mas buvo atidėtas pirmajam Sąjungos visuotina-
jam narių susirinkimui, kuris turėjo artimiausiu
laiku įvykti ir tikrai įvyko 1931 m. gruodžio
mėn. 6 d., kuriuo metu ir buvo išrinkta pirmoji
Lietuvių Sąjungos Brazilijoje Valdyba, i kurią
įėjo:

Garbės Pirmininkas-Konsulas Dr. P. Ma-
čiulis, pirmininkas-Lionginas Gaigalas, sekreto-
rius-Feliksas Čemarka ir išdininkas-I. Džiugelis.

Į Sąjungos Revizijos Komisiją buvo išrinkti
sekantys asmenys:

P. P. L. Majienė ir I. Bacevičius.

Taip pradėjo Lietuvių Sąjunga Brazilijoje
savo gyvenimą.

IS ŠIŲ DIENŲ LSB GYVENIMO SAJUNGOS VALDYBA:

Šiais 1949 metais Sąjungos Valdybą sudaro:

Garbės Pirmininkas-Konsulas A. Polišai-
tis, Pirmininkas-p. Aleksandras Bagdonas, Vice
Pirmininkas-p. Mario Dantas, Sekretorius-p. Anta-
nas Vosylis, Išdininkas-p. Jonas Balkevičius,
Knygininkas-p. Bronius Stankevičius ir Ūkio ve-
dėjas-p. Juozas Banys.

Į Sąjungos Revizijos Komisiją įeina:

P. P. Jonas Širvydas, Feliksas Ralickas ir
Alexandre Bumblis.

NAUJŲ NARIŲ IR KANDIDATŲ PRIĖMIMAS

Šiais metais Sąjungos nariais tapo patvir-
tinti:

P. P. Markevičius Jonas, Maciulevičius
Antanas ir Maciulevičius Vytautas.

NARIAIS KANDIDATAIS PRIIMTI:

P. P. Matelionis Jorge, Tamaliūnas Motie-
jus, Šukevičius Bronius. Pareigis Steponas, Žar-
kauskas Petras.

MOKYKLOS

Lietuvių Sąjunga Brazilijoje išlaiko dvi pra-
džios mokyklas, kurių viena randasi Mooca, rua
Lituanija 67, o kita — Vila Anastacio, rua Cama-
can 625. Prie pastarosios veikia Mokyklos Re-
mėjų Būrelis.

Abejose mokyklose dirba 3 brazilės mo-
kytojos ir 2 lietuviai mokytojai. Pastarieji veda
lietuvių kalbos pamokas.

Mokyklos randasi gražioje ir erdvioje pa-
talpose. Vaikai, baigę paminėtas pradžios mo-
kyklas, turi lygias teises su baigusiais brazilų
valdiškas pradžios mokyklas.

PATALPOS IR POBŪVIAI

Be Sąjungos, São Paulyje dar veikia ir ki-
tos lietuvių organizacijos. R. Kat. Bendruome-

nė, Lietuvių Katalikų Jaunimo Sąjunga «Vytis»,
dvi Skaučių-Skautų draugovės ir t. p.

Kaip žinome, kiekvienai veiklai pirmon ei-
lėn reikalingos patalpos, o jų išnuomavimas,
ypač šiandien, surištas su žymiomis išlaidomis.
Tad Sąjunga, suprasedama esamą padėtį, ir no-
rėdama matyti kuo didesnę lietuvių susibūrimą
lietuviškam darbui, abi paminėtas skautų drau-
goves priglaudė pas save, suteikdama joms ga-
limybę, skautų reikalams, naudotis esamomis
Sąjungos patalpomis, Rua Lituania 67.

Be to, ir Lietuvių Katalikų Jaunimo Sajun-
gos «Vytis» chorui mielai leista repeticijų rei-
kalams naudotis mokyklos sale, Rua Lituania
67.

Nepamirštas ir anksčiau suminėtas Mokyk-
los Remėjų Būrelis, kurio posėdžiams bei kul-
tūriniam mokyklos naudai parengimams, leista
naudotis mokyklos sale, Rua Camacan 625.

Bennrai imant, Lietuvių Sąjunga Brazilijoje
yra pasiruošusi kiekvienam kultūriniam lietuviš-
kam darbui pritarti bei, kiek aplinkybės leidžia,
padėti.

Žinant, kad mūsų jaunimas, kurio čia gana
apščiai esama, neturi kur dėtis šventadieniais,
LSB Valdyba, praeitų metų pavyzdžiu, nuo lie-
pos mėn. 3 d., atnaujino sekmadienių pobūvius
su šokiais nuo 20-24 val. mokyklos salėje, Rua
Lituanija 67. Be to, tuos pobūvius numatyta pa-
įvairinti, dalyvaujant patiems pobūvių dalyviams,
tautiniams šokiais, dainomis, žaidimais, rateliais,
deklamacijomis ir t. p.

Svetimoj Žemėj

Mg. VINKŠNAITIENĖ

Svetima žemė degina man kojas -
Ne saulė čia — ugnis.
Toje kaitroj sutirpsta ir viltys ir norai,
Suaižėja širdis.

Naktim čia žvaigždės prigesusios ir blankios,
Ir mėnuo tokio liūdno veido.
Nei lakštučių giesmės, nei gegutės raudos
Neatplaukia nė aidas.

Saldžiausi vaisiai čia nuodais apkarto
Ir duona kažin kaip sprangi.
O žmonės, tartum, be širdies, žmogaus nebesu-
[pranta —
Duona ir žmonės svetimi.

Svetimoj žemėj toks aitrus krūtinei oras! —
Lyg gruzda vis kažkas širdy.
Ir nutista ligi pat beržynų, ligi gojų
Nemarus tėvynės ilgesys. — —

VISAME PASAULYJE

5,000 indijonų grasina baltie-
siems

Brazilijoje, iš Parà valstijos pranešama, kad Paracanàs indijonai, kurių ten esą 5,000, grasina išžudyti Tucuruí miesto gyventojus.

Miesto vadovybė kreipėsi į valstijos vyriausybę apie reikalingą iš tos vietos išsikelti, ypač kad ginklų atsargos jau yra išsibaigusios.

Tikslesnių informacijų šiuo klausimu suteikė Indijonams Globoti Tautinės Tarybos pirmininkas, didelis indijonų klausimo žinovas, generolas Candido Mariano Rondon.

Generolas pripažino, kad indijonai buvo užpuolę Tucuruí miestą. Bet tai nėra užpuolimas, bet tik atsikeršijimas už nuolatinį beginklių užpuolimą geležinkelio Tocantins linijos tarnautojų.

Šitas klausimas — kalbėjo generolas — nėra naujas. Jau 1945 m. inžinierius Carlos Telles, tos geležinkelio linijos direktorius, pasakė šiuos žodžius, kurie gerai apibrėžia dabartinių įvykių priežastis:

«Nuo šios dienos, kai ant geležinkelio pamatysite indijonus, neprivalote tyrinėti jų intencijų, bet atidarykite ugnį prieš juos, Niekas neprivalo šauti oran ar žemėn, bet gerai nu-

taikinti į tikslą. Arba mes pabaigsime su indijonais, arba jie pabaigs su civilizacija.»

Geležinkelio direktorius aprūpino tarnautojus šautuvais, granatomis, kulkosvaidžiais. Taip apginklavo 39 vyrus, kurie vykdė didžiausius žiaurumus prieš beginklius laukinius. Už tat jie dabar iš pasalų keršija kiekviena pasitaikusia proga.

Bet klausimas yra išsprendžiamas. Indijonams Globoti Draugija yra su jais kontakte ir yra vilties, kad padėiis greitai laiku susitvarkys.

Šv. Sostas ekskomunikavo Komunistus

Iš Vatikano pranešama, kad Šventasis Sostas pasmerkė komunizmą, kaipo materialistinę ir prieškrikščionišką doktriną. Jos šalininkai negalės priklausyti.

Paremkite savuosius

BALT — EXPORT BIULETENIS 25. 6. 1949

Mūsų firma legalizavo savo padėtį Vokietijoje ir įsijungė teisine forma į Vokietijos viešąjį ūkį. Tad jei turite reikalų Vokietijoje ar norite su Vokietija užmegsti prekybinius ryšius, kreipkitės į mūsų lietuvišką firmą Vokietijoje — BALT EXPORT.

Su atsistatančia Vokietijos industrija mes užmegzėm platus ir pastovius ryšius ir jau atstovaujame bei siūlome užsienio rinkai Vokietijos gaminius. Mūsų atstovaujama fabrikų pirmarūšiai gaminiai eina į tarptautinę rinką su konkurencinėmis kainomis.

Mes siūlome Vokietijos fabrikų modernius ir antikinius puikaus darbo šildymo ir šilumos mašinų, aukštos kokybės kristalą (Bleikristal) ir taip vad. B o m i s c h e G l ä s e r, turėjusius šiometinėje New Yorko parodoje gero pasisekimo. Mūsų siūlomi užsienio rinkai ž a i s l a i, ypač fauna, yra pagaminti specialiai exportui iš pirma rūšių medžiagų. Mes taip pat siūlom puikaus darbo vilnonius brangiuosius k i l i m u s, kurie savo švelnių spalvų deriniais yra patrauklūs ir vilioja pirkėją. Be to, mes jau galime užsieniui siūlyti įvairias Vokietijoje ga-

minamas m a š i n a s kaip tai: visų rūšių medžio apdirbimo dirbtuves, lentpiūvių įrengimus, excentrinius presus, bormašinas, maisto gamybai bei įrengimų statybai reikalingas mašinas ir cemento fabrikų įrengimus. Taip pat metalų tekimo mašinas (Drehbänke, francūziškai: tours revolver; angliškai: turret latbes ir kitokių sistemų). Esame taip pat ryšiuose su optikos dirbtuvėmis ir todėl tikimės, kad greitai laiku galėsime siūlyti ir šių rūšių Vokietijos gaminius. Mus taip pat interesuoja i m p o r t a s i Vokietija. Šiuo kart mes jau primame pirmos ir antros rūšies baltos nedažytos vilnos ir vilnonių verpalų (Kammgarn 16/1, 16/2 ir 32/2) pasiūlymus. Prekių pavyzdžius siūsti dviejuose egzemplioriuose.

Nepraleiskite progos įsijungti į prekybinius ryšius su Vokietija. Tatai Jums garantuotai pavyks per mūsų BALT EXPORT firmą.

SPECIALI BRANŽA. Sparčiai atsistatanti Vokietijos industrija sunkiai verčiasi savais kapitalais ir todėl reikalinga užsieniui kreditų. Čia yra gera proga investacijai užsienio kapita-

lu. Todėl pats laikas privačiam užsienio kapitalui susidomėti Vokietijos industrija. Nors dar ir reti atsitikimai, bet jau yra faktų, kad toks kapitalas zondoja Vokietijos dirvą, kad čia patogiai nusėsti. Mūsų firma tarpininkauja ryšių sudarymui ir tokio kapitalo investacijos paruošimui. Privačiam užsienio kapitalui norinčiam Vokietijoje užimti patogias ir pelningas pozicijas mes siūlome savo tarpininkavimą pasirenkant sritis ir branžas, o taip pat atstovaujame sudarant dokumentus. Mes siūlome lietuviškiems biznieriams ir meklieriams užsieniuose, turintiems stiprius ryšius, nepraleisti progų pasinaudoti mūsų firmos siūlomu geru courtagė.

Lietuviškos užsienio organizacijos, prekybinės firmos ir privatūs asmenys turi prekybinių ir teisinių reikalų Vokietijoje kviečiami visada pasinaudoti mūsų patarnavimais. Mes mielai ir su didžiausiu atidumu atliksime visus jums statomus mūsų pasiūlytose srityse uždavinius ir reikalavimus už minimalinius atlyginimus. Nepraleiskite gerų progų. Atsakymui dėkite į voka savo krašto pašto ženklų arba tarptautinių pašto coupon'ų.

Mūsų adresas: BALT EXPORT Detmold, Hermannstr. 51, Germany.

Dipl. jur. A. Jasinskas

syti Katalikų Bažnyčiai.

Minimas sprendimas yra paskelbtas Vatikano oficioze «Acta Apostolicae Sedis», kur yra rašoma:

«Tikintieji krikščionys, kurie išpažįsta materialistinę ir prieš-krikščionišką doktriną, ir pirmoj eilėj tie, kurie ją gintų, tuo pačiu, (be jokio sprendimo) įpuls į apostaziją ir bus ekskomunikuoti».

Ši dekretą paskelbė Šventų Apeigų Kongregacija (ministerija), kurios uždavinys yra tikėjimo gynimas. Kongregaciją sudaro kardinolai ir kiti įžymūs Bažnyčios asmenys.

Ši Kongregacija pirmą kartą pasisakė apie katalikų ir komunizmo santykius. Ligi šiol Popiežius ir vyskupai pasisakydami prieš komunizmą apsirubežiuodavo tik nurodymu, kad materialistinė komunizmo doktrina, nesuderinama su krikščionybe ir kad nuoseklus katalikas negali būti komunistų partijos narys. Dabargi šv. Apeigų Kongregacija savo dekretu uždėjo sankcijas priklausantiems partijai: ekskomunikuojami, atskiriami nuo Bažnyčios.

Ekskomunikuoti negali priimti šv. Sakramentų: eiti išpažinties, šv. Komunijos, bažnyčioje vestis, gauti paskutinio Patepimo Sakramentą.

Minimas dekretas paskelbtas sąryšyje su nesiliaujančiu Bažnyčios persekiojimu anapus geležinės uždangos.

Dabar Lenkijos eilė

Iš Vatikano pranešama, kad artimiausia Kominformo auka bus Katalikų Bažnyčia Lenkijoje.

Vatikano pranešimai sako, kad kova prieš Bažnyčią rytų Europoje turi atsargiai, smulkmeniškai išdirbtą planą, tikslu sunaikinti ją.

Vykstantieji konfliktai tarp Bažnyčios ir valstybės Bulgarijoje, Rumunijoje, Vengrijoje, Jugoslavijoje, Albanijoje, Čekoslovakijoje, Pabaltyje, rodo, kad panašios priemonės bus pavartotos ir Lenkijoje.

O Lietuvoje

«A Gazeta» liepos mėn. 5 d. rašė, kad Panevėžio vyskupas K. Paltarokas, vienintėlis vyskupas Lietuvos teritorijoje, įstojo į pagrindžio veikėjų eiles,

kad galėtų vykdyti savo vyskupišką misiją.

ČEKOSLOVAKIJOJ

Čekoslovakijos vyriausybė ruošiasi teisti kai kuriuos žymesnius Katalikų Bažnyčios vadus, kaltindama, kaip visur ir visuomet daro komunistai, valstybės išdavimu.

Dar nežinia kurie kunigai ir vyskupai bus teisiami. Didžiausia šmeižtų kompanija nukreipta prieš Pragos arkivyskupą Beran, kuris yra drąsus ir nepajudinamas katalikų teisių gynėjas.

Švento Tėvo atstovas Čekoslovakijoje mons. Verolini sugrižo Vatikanan.

— Vengrijos kardinolo Mindszenty, kuris yra kalinamas, sveikatakasdien silpnėja. Ji aplankiusi jo motina pasakė, kad jis panašus į lavoną.

NEBUS KRIZĖS

AMERIKOJE

Liepos mėn. 13 d. prezidentas H. Trumanas kalbėdamas per radio į Amerikos tautą pareiškė, kad Amerikoje nebus krizės, jei imsime reikalingų priemonių.

Prezidentas pabrėžė apie būtinumą išlaidų tarptautiniams reikalams, kad Vakarų Europa netektų komunistams.

Amerikos ginkluotų jėgų išlaikymas reikalauja daug išlaidų. Bei jų dabartiniu metu negalima sumažinti. Geriau daugiau išlaidų, negu nustoti daug gyvybių karo atveju.

Nors ir krizės nėra, bet padėtis sukelia rūpesčių.

ANGLIJOJ

Sąryšyje su pasunkėjusia šalies ekonomine padėtimi, ir ypač su vykstančiu Londono uoste darbininkų streiku, darbiečių ir konservatorių partijos nutarė, kas liečia krašto gynimą, veikti iš vien. Tuo reikalu jau tarėsi Attlee ir Churchill.

— Prancūzija paskolino Ispanijai keturiolika bilijonų frankų, kurie bus panaudoti industrijos plėtimui.

— Sovietai kaltina Mac Arthur ir dabartinę Japonijos valdžią,

kurie, anot komunistų, išvystė smarkią akciją prieš demokratines krašto pajėgas.

Japonijoje komunistams pradėjus neramumus kelti, jų veikimas buvo suvaržytas.

DIDELĖS AMERIKOS LĒKTUVU

NELAIMĖS

Indijoje, netoli Bombaim miesto, liepos mėn. 12 d., atsimušęs į kalną, užsidegė ir nukrito keturių motorų lėktuvas su 45 keleiviais, jų tarpe 10 lėktuvo tarnautojų ir 13 amerikų žurnalistų. Visi žuvo.

Nelaimės priežastimi buvo liepingas ir miglotas oras. Lėktuvas atskridęs į Bombaim keturis kartus mėgino nusileisti aerodrome, bet dėl smarkaus lietaus nepavyko. Po to lėktuvas pasukęs netoli esančių kalnų kryptimi, ir spėjama, kad pametęs kryptį, atsimušęs į kalną ir užsidegęs nukrito.

Kita lėktuvo avarija, liepos mėn. 12 d., įvyko Amerikoje, Kalifornijoje, Santa Suzana apylinkėje, netoli Los Angeles miesto, kur žuvo 35 asmenys.

Pranešama, kad 48 valandų laikotarpyje Amerikos lėktuvų avarijose žuvo šimtas ir vienas asmuo. Tai tragiškas rekordas pasaulinės aviacijos istorijoje.

VIENAS ŽODIS

Kartą priimdamas kolchozų delegaciją, Stalinas visus geriausius sveikinimus ypatingai spriaudė į mikrofoną. Vienas senukas pasiteiravo, kodėl Stalinas vis kalba į tą dėžutę.

— A, ką į tą dėžutę pasakau, tai visas pasaulis girdi! — pasigyrė Stalinas.

— Negali būti ... — suabejojo senukas.

— Girdi visa Europa... ir Amerika girdi! — patvirtino Stalinas.

Tada tas senukas pradėjo prašyti, kad ir jam leistų pakalbėti.

— Ne, šito negalima. — užgynė Stalinas.

— Bet nors vieną žodį... — maldavo senukas. Stalinas susižvalgė su švogeriu Kaganovičium ir leido senukui pasakyti tik vieną žodį. Senis priėjo prie mikrofono, atsikvėpė, ir iš visų jėgų suriko:

— «G e l b e k i t ! . . .» —

Isvezimai, badas ir partizanai Pabaltyje

Šveicarų laikraštis «Oberlander Tageblatt» idėjo straipsnį, pavadintą «Deportationen, Hunger und Partizanen in Balticum». Jo vertimą čia dedame.

Red.

Kas yra anksčiau pažinęs Rygą, šiandien vėl patekęs ten, būtų pirmiausia labai nustebintas pasikeitimu to anksčiau buvusio gražaus ir švaraus uosto, esančio prie Dauguvos. Be to, antras įrodymas to pasikeitimo, kad Latvijos sostinėje beveik nebekalbama latviškai.

Savaime suprantama, Rygoje gyvena dar latviai: jų skaičius yra labai sumažėjęs. Tie likusieji gyvena baimėje. Vien tik per paskutinę didesnę deportavimo bangą, praėjusių metų gruodžio mėnesį, Pabaltijo valstybės sumažėjo beveik vienu milijonu. Lietuva neteko 400,000 lietuvių, Estija 200,000 estų ir Latvija taip pat 200,000 latvių. Jų likimas šiandien visiems aiškus. Likusieji nežino, ar tai bus paskutinis šis deportavimas. Šiandien kiekviena Pabaltijo šeima pasiruošusi savo kelionės pakietą — vienas lagaminas su džiovinta duona. Toks kelionės maistas yra būtiniausias.

STOVYKLOS RYGOS APYLINKĖSE

Bet tai nėra dar viskas. Likimas daug žiauresnis tų, kurie patenka į didžiules stovyklas, kurios pastatytos Rygoje ir aplink Rygą. Viena iš tokių stovyklų pastatyta Rygos miesto centre. Joje patalpinta apie 20,000 latvių, 12-14 metų amžiaus. Ten esantieji, negauna paramos iš šalies, greitai miršta badu. Tokiose stovyklose suimtieji sėdi stiprioje apsaugoje. Trijų metrų aukščio siena padaryta iš lentų, stipriai apstatyta sargybomis. Suimtieji negali net rūbų pasikeisti. Centrinis Rygos kalėjimas perpildytas moterimis ir jaunomis mergaitėmis, karometu buvusiomis įtrauktomis į darbą pas okupantus vokiečius.

VOKIEČIAI BELAISVIAI

Ten esantieji vokiečių karo belaisviai gyvena žymiai geriau, gauna didesnę maisto davinį, negu internuoti latviai. Taip pat jie turi daugiau laisvės. Be to, atsiranda vokiečių, kurie pasisiūlo «darbui» į latvių stovyklas, šnipinėjimo tikslu. Yra

daug vokiečių, kurie neša toki pat likimą, kai ir latviai. Latvių ir vokiečių karininkai yra sujungti bendrai į vieną jiems skirtą stovyklą. Antisovietiniai latviai, kovoję kartu su vokiečiais arba savo divizionuose, nubauti 10-15 metų priverstino darbo ir beveik visi yra išsiųsti į Sibirą.

LATVIJA APIPLĖSTA

«Rusai nori mus išnaikinti», sako kiekvienas latvis. Tarp jų mažai jau yra įsitikinusių komunistų. Rusų praktika kalba kieta kalba. Vos tik rusams užėmus Rygą, prasidėjo didžiausias plėšimas: viskas, kas turi šokią tokią vertę, išvežama į Rusiją, net baldai ir rūbai. Viena moteris tegali turėti 2 sukneles, vyras — tik vieną kostiumą. Kiekvienam ūkiui paliko tik vieną arkli. Kultūringame ūkio krašte įvedė naikinančią tvarką. Bet pyliavų pristatymas turi būti iki paskutinio išpildytas. Tos žemės ūkio gėrybės rieda taip pat iš paskos baldų ir rūbų į Rusiją.

SUNKIOS DIENOS ŪKININKAMS

Reikalingiausios gyvenimui prekės Rygoje labai brangios. Anksčiau Latvija savo žemės ūkio prekes dideliais kiekiais ir pigiai eksportuodavo į užsienius, o dabar tų prekių didžiausias trūkumas, nes išvežama viskas į Rusiją ir antra — kalta ūkių kolektivizavimo sistema. Latvijos ūkininkai dar nėra galutinai įsijungę į kolchozus. Ūkininkai, kurie dar nėra įsijungę į kolektyvus, greit sulaukia savo kiemą atvežtas rusų šeimas.

PARTIZANAI

Nereikia nustebti, kad ten

veikia partizanai. Vokiečių kareiviai, užsilikę besitraukiant, visi kiti nusistatę prieš sovietinį režimą susijungė į vieną likimo ir kovos junginį. Pamažu, bet užtikrintai jų veikiama prieš okupantus. Latvijoje — «miško broliai», Lietuvoje — «geležiniai vilkai». Jie yra tiek stiprūs, kad save lygina su reguliarine kariuomene. Patys rusai yra paskelbę, kad vien tik Lietuvoje partizanų yra apie 42,000. Šiek tiek mažiau Latvijoje. Griežtai nustatytos sienos trukdo partizanams veikti organizuotai, išsiplečiant po visą Pabaltijį. Lietuva geografiškai skaitoma geriausia vieta veikti partizanams.

Į Ogrės miestą įsibrovę partizanai pagrobė visą sviestą iš kolektyvinės to miesto pieninės. Sviestas buvo paskirtas Rygos «viešpačiams». Bet partizanai juos paliko be sviesto.

Partizanai padaro okupantams daug nuostolių, kaip kad 1944 metais okupantams vokiečiams. Rusai teįstengia pasipriešinti prieš partizanus vien tik išveždami į Rusiją tuos, kurie nepajėgia įsijungti į bendrą kovą. Rusai kartais panaudoja ir tankus partizanų gaudymui. Tada laisvės kovotojai išsisklaido į miškus.

O miškas — tankus ir tylus.

«D.»

PAKORĖ «STALINĄ»

AP pranešė iš Hanau, Vokietijos, kad birželio mėn. 11 d. čia įvyko didelės protesto demonstracijos prieš bolševikinį terorą Baltijos kraštuose. Demonstracijose dalyvavo aie tris su puse tūkstančio pabaltiečių tremtinių. «Stalino» iškamša buvo pakarta, kaip simbolis vyriausio bolševikinio teroro vykdytojo Baltijos kraštuose. Hanau tremtiniai priėmė rezoluciją, reikalaudami JTautas ir Vakarų pasaulį prisidėti prie Lietuvos, Latvijos, Estijos ir Ukrainos išvadavimo.

V

Lietuviai BRAZILIJOJE

LIEPOS 24 D.

VISIŲ VILĄ

ZELINĄ

Liepos mėn. 24 d. Vila Zelinos lietuvių bažnyčioje bus didelės ir išpūdingos iškilmės.

Bus pašventintas ir šventoriuj pastatytas misijų atminčiai lietuviškas stilizuotas kryžius, kurį aukoja broliai Juozas ir Jurgis MATELIONIAI.

Kryžių pašventins ir pamokslą pasakys jau įseptinta savaitę São Paulo lietuvių kolonijoje vedas misijas misijonierius kun. J. Kidykas S. J.

Kryžius bus pašventintas tuoj po sumos, kuri būna 11 val.

Į šias iškilmes ruošiasi atvykti lietuviai iš plačiųjų São Paulo apylinkių.

ISEIVIŲ DIENOS MINĖJIMAS

Liepos mėn. 17 d. 15 val., LS Brazilijoje patalpose buvo minima, jau prieškariniais metais tapusi tradicinė, Dariaus ir Girėno diena.

Minėjimą pradėjo Liet. S-gos Brazilijoje atstovas Br. Stankevičius, pakviesdamas programos vedėju «Vyčio» S-gos vice pirmininką Juozą Karpavičių.

Pirmojoje, oficialioje dalyje, momentui pritaikintas kalbas pasakė Lietuvos Konsulas São Paulyje A. Polišaitis, kun. P. Ražinskis ir Edmundas Bortkevičius.

Meninėje dalyje, kuri buvo plati ir įdomi, dalyvavo solistė p. A. Žibienė sudainuodama Tallat Kelpšos Nemargi sakalėliai, V. Kuprevičiaus — Lakštingalos giesmė, Kavecko — Na, tai kas ir duetą su solistu V. Laurinaičiu — Nesek man rožės prie kasų.

Solistas K. Ambrozevičius dainavo — Mano gimtinė ir Kur bakūžė samanota, V. Laurinaitis — St. Šimkaus — Oi kas ir J. Gudavičiaus — Leiskit į Tėvynę.

Poetas Kl. Jūra paskaitė savo parašytą išeivių dienai dedikuotą eilėraštį.

Skautas Edv. Braslauskas deklamavo — Ei, bėk sūnau. Skau-

Solistas baritonas V. Laurinaitis,

São Paulo operos choristas, susipratęs lietuvis, savo dainomis pajavirinaš kolonijos parengimus.

tė R. Kutkaitė — Brazdžionio eilėraštį — Židinys.

Julija ir Angeiė Joteikaitės, palydint prof. A. Balio simfoniniam mokinių mėgėjų orkestrui, duetu sudainavo St. Šimkaus — Geismai ir svajonės ir Jau vakaras buvo.

Eugenija Saldžiūnaitė, dar tebepradedanti dainininkės karjerą, tam pačiam orkestrui palydint, išpildė Schuberto serenadą.

Orkestras dar pagrojo L. Ardi-Il Bacio ir Stankūno — Rikiuotės maršą.

«Vyčio» choras vadovaujamas dirigento F. Girdausko, darniai ir išpūdingai sudainavo: Brazaičio — Galingas, didis, Žilevičiaus — Anoj pusėj ežero, A. Andriulio — Oi, berneli, vienturi, St. Šimkaus — Atsi-sveikinimas su giria, Vaičiūno — Kritusiems draugams.

Meninė programa susirinkusios visuomenės neapvyklė, nes plojimu buvo reikalaujama kartoti.

Minėjimas buvo suruoštas ko-

lonijos lietuviškų organizacijų: Liet. Kat. Bendruomenės, Liet. S-gos Brazilijoje ir Liet. Kat. Jaunimo S-gos «Vytis».

Šia proga tenka konstatuoti džiuginantis kolonijos gyvenimo faktas — organizacijų solidarumas ir vieningumas.

Kolonijos vienybė yra įvykęs faktas. Jos ieškojimas būtų veržimasis pro atviras duris.

Norintieji atiduoti savo duoklę kultūriniam kolonijos gyvenimui, gali pasirinkti vieną iš esančių organizacijų ir kūrybiiniu darbu skinti kelią šviesesnei ateičiai.

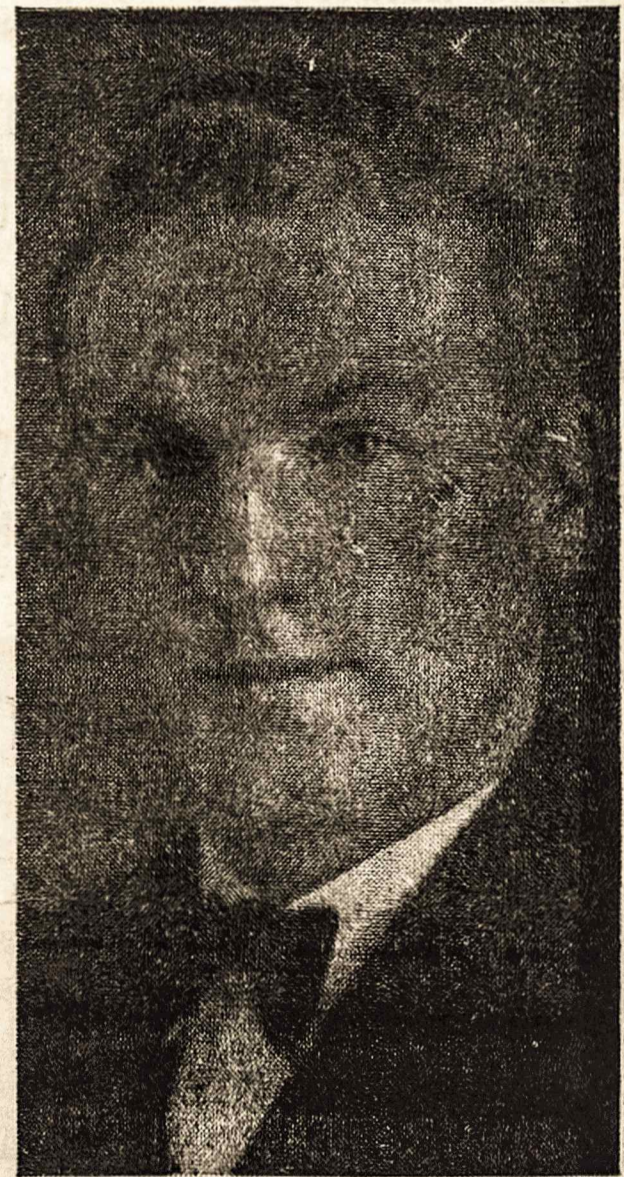
Vél pamatysime

«Amerika Pirtyje»

Lietuviškajai visuomenei pa-geidaujant, "AMERIKA PIRTYJE" bus statoma antrą kartą, rugpiūčio mėn. 13 d. Mokoje, rua Lituania 67.

Nemačiusieji, turės progos šį istorinį, gerai priruoštą veikalą pamatyti.

Bus bufetas ir šokiai. Nepamirškite, rugpiūčio mėn. 13 d. 20 val. į Moką.

Solistas K. Ambrozevičius tenoras, aktyvus ir dažnas mūsų kultūrinių parengimų dainininkas

MIELAS

SKAITYTOJAU!

Jau pats laikas atsilyginti už "Mūsų Lietuvos" prenumeratą

JAUNIME,

Jeji nori pasilinksinti, SEKMADIENIŲ VAKARAIŠ, atsilankyk Mokoje, rua Lituania 67, į Lietuvių Sąjungos ruošiamus pasilinksminimus.

Lietuviškųjų Organizacijų nariai reikalingus įėjimui pakvietimus gali įsigyti iš anksto, visam mėnesiui, ir pigiau, pas Lietuvių S-gos Valdybos narius.

PARQUE DAS NAÇÕES

Santo Andre apylinkėse, randasi graži aukšta vietovė, nuo kurios matosi Santo André, São Paulo miestai ir tolimoj mėlynos Alto da Serra viršukalnės.

Čia beveik išimtinai gyvena svetimšaliai. Jų tarpe ir mūsų tautiečių apie 70 šeimų. Todėl ir ši vietovė buvo pavadinta tautų parku-Parque das Nações.

Nors ir tolokai gyvenam nuo didesnio lietuvių centro — São Paulo miesto, bet nesam visai užmiršti.

Liepos mėn. 3-10 dienomis, kun. P. Ragažinsko pastangomis, buvo šios apylinkės lietuviams misijos, kurias vedė iš Amerikos atvykęs misijonierius kun. J. Kidykas S. J.

Pamokslai buvo sakomi rytais ir vakarais vietinės parapijos bažnyčioj. Lietuviai misijose

se dalyvavo gausiai. Misijos buvo daug kam proga sutvarkyti dvasinį gyvenimą, grįžti prie Dievo. Gaila, kad misijonierius taip greit išvyko. Tikimės, kad po kelių metų vėl turėsime misijas.

Vietos lietuviai dėkoja kun. P. Ragažinskiui už pastangas surengiant misijas, p. p. Buragams už misijonieriaus išlaikymą misijų metu, vietos klebonui A. Valentini už leidimą pa-sinaudoti vietine parapijos bažnyčia.

Misijų metu per vienkartinę rinkliavą surinkta Cr.\$645.60 ir atiduota klebonui bažnyčios statybos reikalams.

Mt. Š-nas

BAŽNYČIOS ŠVENTORIAUS

APTVÉRIMUI AUKOS

Nuo gegužės mėn. 1 d. iki birželio mėn. 19 d.

M. Karuškienė	Cr.\$20.00
V. Karaška	20.00
J. Dimša	20.00
A. Skrebys	45.00
R. Latvénas	5.00
A. Stankevičius	50.00
Survila	10.00
N. Mažeika	5.00
A. Šinkūnas	50.00
A. Šukis	20.00
J. Malinauskas	10.00
K. Dudonis	5.00
S. Skrimbiukas	20.00

VAIDYBOS STUDIJA

Paruošimui gerų scenos meno vaidintojų, prie «MŪSŲ LIETUVOS» yra steigiama meno mėgėjų Vaidybos Studija.

Į Studiją priimamas abiejų lyčių jaunimas nuo 17 metų amžiaus.

Įstojimui būtina sąlyga — patenkinamas mokėjimas lietuviškai skaityti ir ištarti.

Užsirašyti galima kas ketvirtadienį, nuo 20 d. liepos iki 11 d. rugpiūčio mėn., Vlia Zelinos mokykloje, vakarais 20 val.

Darbo sąlygos ir lankymo laikas bus aptarti įstojus.

M. Kleizienė	10.00
A. Kavaliauskas	5.00
P. Šimonis	20.00
S. Tervydis	10.00
P. Aidukas	5.00
M. Černiauskienė	10.00
N. Trubas	15.00
S. Kižys	20.00
M. Makarevičienė	5.00
S. Paukštienė	5.00
S. Miliauskienė	10.00
A. Lipienė	10.00
O. Petrauskienė	20.00
J. Matelionis	20.00
D. Baranauskas	5.00
E. Petraitienė	50.00
N. N. aukotojai	125.00
Smulkių	49.00

Aukotojams tariame nuoširdžią padėką.

Statybos Komitetas

NAUJOS KNYGOS

Tarp kitų knygų greitu laiku bus gauta ir Maironio Lyrika, redaguota B. Braždžionio, apie 700 puslapių. Joje tilps: Pavasario Balsai, Jaunoji Lietuva, Mūsų Vargai ir Raseinių Magdė.

Suinteresuotieji gauti Maironio Lyriką, ar kitas knygas, prašomi rašyti šiuo adresu:

Kun. P. Ragažinskas, caixa postal
4118
São Paulo, Brasil.

Misijonierius kun. J. Kidykas S. J. p. p. Buragų šeimos ir svečių tarpe, Parque das Nações.

GERA KNYGA — GERIAUSIAS DRAUGAS

São Paulo lietuviai skautai smagiai leidžia laisvalaikį.

Pavyzdingi lietuviai ūkininkai Venezueloje, kurie Žemės Ūkio Parodoj, S. Felipe, gavo premijas.

Vél Pamatysime
 AMERIKA
 PIRTYJE

Lietuviškajai visuomenei pageidaujant,

.... AMERIKA PIRTYJE

bus statoma antrą kartą, rugpiūčio mėn. 13 d.

Mokoje,

Rua Lituania 67.

NEPRALEISKITE PROGOS

mačiusieji ir nemačiusieji, taip gerai priruoštą ir be galo gražų 3-jų veiksmų veikalą pamatyti.

Gražios dekoracijos, puiki vaidyba.

Bus šokiai, žaidimai ir bufetas.

PRADŽIA — 20 (8) val. PABAIGA — 4 val. ryto

Pakvietimus išigykite iš anksto «MŪSŲ LIETUVOS»

Redakcijoj ir pas platintojus, nes prie įėjimo negausite.

Dėmesio!

LAPOS, ANASTAZIJOS

IR

APYLINKĖS LIETUVIAMS

Pranešama,

kad LAPOJE,

Rua XII de Outubro nr. 237,

broliai MATELIONIAI atidarė

naują krautuvę Nr. 4, kur pri-

einamomis kainomis Tamstos

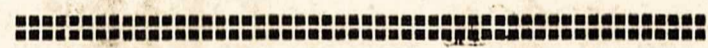
galėsite apsirūpinti įvairiausios

ir geriausios rūšies batais vy-

rams, moterims, vaikams, ir

skrybėlėmis.

LIETUVIAMS NUOLAIDA!

Redakcijos atsakymai

P-lei Arijai FOLKMANAITEI,

Caracas, Venezuela.

Tamstos eilėraštį «Prarasta laimė» gavome ir dėkojame.

Sekančiame numeryj mes jį patalpinsime.

Džiaugiamės Jūsų noru bendradarbiauti ir prašome mums rašyti kuo daugiau iš Venezuelos lietuvių gyvenimo.

UŽSAKYKITE „MŪSŲ LIETUVA“ SAVO PRIETELIAMS

**CASAS
SÃO JORGE**

APRENGIA VYRUS NUO GALVOS IKI KOJU

Batai, skrybėlės, marškiniai, kaklaraiščiai, kojinės, lietsargiai,
Taip pat batukai moterims ir vaikams.

Viskas geriausios rūšies, patvaru, gražu ir pigu.

IŠ FABRIKO TIESIAI VARTOTOJUI.

**INDUSTRIA E COMERCIO DE
CALÇADOS MATELIONIS LTDA.**

KRAUTUVĖS:

Largo do Cambuzy, 105
Rua São Caetano, 526—510
Rua 12 de Outubro, 237

FABRIKAS IR RAŠTINĖ:

Rua Javaés, 719
São Paulo

«MŪSŲ LIETUVA» GALIMA ĮSIGYTI SĂO PAULO
LAIKRAŠČIŲ KIOSKUOSE ŠIOSE VIETOSE:

MIESTE Prie pašto Avenida São João
PRAÇA DA SE Viduryje aikštės kioske
SIUVYKLA VILNIUS Av. Duque de Caxias, 237
BOM RETIRO Rua Silva Pinto ir José Paulino kampas.

ESTAÇÃO DA LUZ prie įėjimo
ESTAÇÃO DA LUZ prie tilto
CASAS SĂO JORGE R. São Caetano, 526 ir 510
MOÓCA prie autobuso 93 sustojimo vietos
VILA ANASTACIO pas platintojus

VILA ZELINA Largo São José prie autobuso sust. vietos
ir Mokos lietuvių mokykloj pas Bronių Stankevičių, rua Lituania, 67.

RIO DE JANEIRE «Mūsų Lietuva» galima nusipirkti arba užsiprenumeruoti pas A. Gaulią
Rua Piratini, 371 — casa 1.

KOMERCIANTŲ DĖMESIUI!

Didelis pasirinkimas įvairaus tipo folhinių (kalend.)

Arte Grafica

LITUANIA LTDA.

DIRBA VISUS SPAUDOS DARBUS

PIEŠINIAI KLIŠĖS SPAUDA

RUA VENDA NOVA, 116 - V. ZELINA

Visą korespondenciją prašome adresuoti

CAIXA POSTAL 371 - SĂO PAULO

Composto e impresso na

ARTE-GRAFICA LITUANIA Ltda.
RUA VENDA NOVA, 116 - SĂO PAULO - VILA ZELINA